

آینده‌ی حسابداری و حسابداران فردا

تحولات سیاسی، اقتصادی - اجتماعی و زیست‌محیطی جهان طی دهه‌های اخیر بسیاری از نارسائی‌های گزارشگری مالی را نشان داده است. گسترش نقش حسابداری در اقتصاد و بحران بزرگ مالی و نیز رسوایی‌های مالی سال‌های اخیر، به نوبه‌ی خود، چالش‌های نظری جدیدی در برابر حسابداران قرار داده است.

انجمن‌های بین‌المللی حسابداری در واکنش به توان‌آزمایی‌هایی که اکنون محیط کسب‌وکار با آن روبه‌رو است، چهار حوزه‌ی جدید را که باید مورد پژوهش و تاکید حسابداران قرار بگیرد معرفی کرده‌اند: ارزیابی دقیق ابزارهای مالی، رابطه‌ی حسابرسی و جامعه، گزارشگری روایی و حسابداری زیست‌محیطی.

ارزیابی دقیق ابزارهای مالی

دسترسی به جریان‌های مالی یکی از مهم‌ترین مسائلی است که جهان اقتصادی امروز با آن مواجه است. جریان نقدی بین‌المللی از اقتصادهای ثروتمند دارای مازاد منابع مالی به دیگر کشورها، منجر به گسترش استفاده از سیاست اهرمی و طراحی طیف متنوعی از ابزارهای مالی شده که خود به افزایش دسترسی به آن انجامیده است. تنوع ابزارهای مالی با ریسک‌ها و بازدهی‌های متفاوت، تصمیم‌گیری بهینه‌ی مالی مدیران را برای استفاده از ابزار مناسب تامین مالی دشوار ساخته است. در این زمینه، حسابداران باید به عنوان مشاوران کسب‌وکارهای اقتصادی بتوانند بهینه‌ترین ابزارهای مالی را که جریان نقدینگی بنگاه را تضمین می‌کند فراهم سازند. در همین چارچوب، حسابداران باید ارزیابی دقیقی از انواع ابزارهای و تمهیدات مالی داشته باشند.

رابطه‌ی حسابرسی و جامعه

سقوط مالی سال‌های اخیر و به‌ویژه رسوایی‌های مالی مانند انرون و وردکام،... هم بر ضرورت گسترش دامنه‌ی حسابرسی و هم بر اهمیت نظارت بیش‌تر بر خودِ حساببران افزوده است و از سوی دیگر با گسترش دامنه‌ی حضور موسسات کوچک و متوسط در اقتصاد، یکی از روش‌های حمایت از این موسسات برداشتن برخی الزامات حسابرسی از دوش این موسسات بوده است.

از این رو، همزمان شاهد قبض و بسط دامنه‌ی حسابرسی در فعالیت‌های اقتصادی هستیم. همین امر حسابرسان را در برابر چالش جدیدی قرار داده است. و همین چالش بررسی دوباره‌ی نقش حرفه‌ی حسابرسی در جهان امروز و منافع آن برای اقتصاد و جامعه را به طور کلی مورد تاکید قرار می‌دهد.

گزارشگری روایی

گروه‌های مختلف ذی‌نفع در عملیات شرکت‌ها نیازمند زبان روایی تری در اطلاعات گزارش‌های حسابرسی هستند. گزارشگری روایی فرصتی برای اظهارنظر مدیران در مورد عملکرد گذشته و آینده‌ی کسب‌وکارشان، افشای مدیریت ریسک، راهبری شرکتی، دارایی‌های ناملموس، رابطه با گروه‌های ذی‌نفع، مسایل زیست‌محیطی و اطلاعات مربوط به مسئولیت اجتماعی را ایجاد می‌کند. امروزه، سیاست‌گذاران و گروه‌های مختلف ذی‌نفع در فعالیت‌های شرکت‌ها با تاکید هرچه بیش‌تر روی شفافیت و به‌موقع بودن گزارش‌های حسابرسی بر قابل استفاده بودن آن در فرایند تصمیم‌گیری، قابلیت اتکا و قابلیت مقایسه و برقراری ارتباط با گروه‌های هرچه بیش‌تری از ذی‌نفعان تاکید دارند و این همه مستلزم بازنگری در زبان گزارشگری مالی است.

حسابداری زیست‌محیطی

انتشار گازهای گلخانه‌ای و چگونگی مدیریت، اندازه‌گیری و امکان کاهش آن یکی از موضوعاتی است که در سطح جهانی در مورد آن به کرات هشدار داده شده است. هزینه‌ی تغییرات آب‌وهوایی در دامنه‌ای بین ۵ تا ۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی کلی جهان است و مجامع بین‌المللی هدف‌گذاری کاهش آن به یک درصد تولید ناخالص داخلی را پیشنهاد کرده‌اند. حسابداران نیز نمی‌توانند نسبت به موضوعی که آینده‌ی بشریت را تحت‌شعاع خود قرار داده است بی‌اعتنا بمانند و در نظر گرفتن مقیاس‌های حسابداری برای اندازه‌گیری پی‌آمدهای زیست‌محیطی کسب‌وکارها یکی از موضوعاتی است که امروز مورد تاکید حسابرسان قرار گرفته است.

مواردی که در بالا فهرست‌وار به آن اشاره شد بخشی از چالش‌های نظری و عملی است که حرفه‌ی حسابداری را متاثر از خود ساخته است و بی‌گمان آینده‌ی حرفه‌ی حسابداری و آینده‌ی حسابداران در جامعه‌ی جهانی به راه‌حل‌ها و پاسخ‌هایی منوط خواهد بود که در برابر این چالش‌ها اتخاذ می‌کنند.